

Päivämäärä: 22. lokakuuta 2015
Toimisto: Poliisiasiain osasto
Käsittelijä: Tine Rahr Lauritsen
Asianro: 2015-19000-0405
Asiakirjanro: 1770590

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kysymykseen E 6/2015 Pohjoismaiden reaktiosta ihmiskauppaan

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä on 12. elokuuta 2015 päivätyssä kirjeessään pyytänyt Pohjoismaiden hallituksilta vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitä hallitukset ovat tehneet lisätäkseen ihmiskauppaa koskevaa sektorienvälistä yhteistyötä?
2. Kuinka suuri osa kunkin maan BKT:stä käytetään ihmiskaupan vastaiseen taisteluun?
3. Riittävätkö nykyiset resurssit ihmiskaupan uhrien löytämiseen ja auttamiseen?
4. Millaista apua hallitukset tarjoavat ihmiskaupan uhreille ja miten uhrien oikeudet turvataan?

Tanskan hallituksen vastaus:

1. kysymys

Ihmiskaupan vastaiseen työhön osallistuu monia eri julkisen hallinnon toimijoita. Näitä ovat muun muassa poliisi, syyttäjälaitos, maahanmuuttovirasto (Udlændingestyrelsen), verovirasto (Skat), ulkoasiainministeriö sekä lapsi-, opetus- ja tasa-arvoministeriö. Ihmiskaupan vastaiseen työhön osallistuu siis monia eri viranomaisia, mikä edellyttää tiivistä koordinointia.

Hallitus on tänäkin vuonna laatinut toimintasuunnitelman, joka koskee ihmiskaupan torjuntaa. Toimintasuunnitelma on laadittu vuosille 2015–2018, ja se on vuorossaan neljäs. Toimintasuunnitelmaan liittyvä yleinen toiminnan koordinointi on jalkautettu eri ministeriöiden edustajista koostuvaan ihmiskaupan torjunnan työryhmään. Ryhmän puheenjohtajana toimii lapsi-, opetus- ja tasa-arvoministeriö. Työryhmässä ovat edustettuina myös työsuojeluviranomainen (Arbejdstilsynet), elinkeinoministeriö, ihmiskaupan vastaisen työn keskus (Center mod Menneskehandel, CMM), oikeusminis-

Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K

Puhelin +45
7226 8400
Faksi +45 3393
3510

teriö, terveys- ja vanhusministeriö, veroviranomainen (Skat), veroministeriö, ulkoasiainministeriö ja maahanmuuttovirasto.

CMM on lisäksi perustanut valtakunnallisen järjestelmän, johon kuuluu kuusi alueellista asiantuntijaryhmää, joiden tehtävänä on varmistaa mahdollisten ihmiskaupan uhrien tunnistamismenetelmien yhtenäisyyttä kansallisesti. Järjestelmässä ovat mukana alan viranomaiset (esimerkiksi poliisi, syyttäjälaitos, ulkomaalaisvirasto, verovirasto, ammattijärjestöt sekä sosiaalialan järjestöt). Alueelliset asiantuntijaryhmät raportoivat kansalliselle asiantuntijaryhmälle. Parhaillaan työtä pyritään kytkemään ja vakiinnuttamaan viranomaisten työhön entistä vahvemmin.

CMM on yhdessä veroviranomaisen, poliisin ja työsuojeluviranomaisen kanssa perustanut myös viranomaisyryhmän ehkäisemään pakkotyötä. Lisäksi CMM:n vastuulla on toinenkin yhteistyöryhmä, johon kuuluu poliisin kansallinen ulkomaalaiskeskus (Politiets Nationale Udlændingecenter), poliisin kansallinen tutkintakeskus (Politiets Nationale Efterretningscenter), maahanmuuttovirasto ja lapsi-, opetus- ja tasa-arvoministeriö.

CMM on myös vastuussa yhteistyön vahvistamisesta ja tiedonvaihdosta alan kansalaisjärjestöjen kanssa. CMM koordinoi ihmiskaupan uhreja koskevan tiedon keräämistä Tanskassa ja tekee kansallista ja kansainvälistä tilastoalan yhteistyötä. CMM vahvistaa jatkossakin tiedonvaihtoa niiden toimijoiden kanssa, jotka työskentelevät ihmiskauppakysymysten parissa.

Kansalaisyhteiskunnan osallistaminen tuo tärkeää osaamista alttiissa asemassa olevien ryhmien parissa tehtävään työhön. Kansalaisyhteiskunta tekee edelleen suuren osan sosiaalialan panostuksista ihmiskaupan uhrien hyväksi. CMM:n, lapsi-, opetus- ja tasa-arvoministeriön ja alan organisaatioiden välillä pidetään säännöllisin väliajoin kokouksia, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita ja organisaatioita informoidaan viranomaistason toimista. Näin varmistetaan, että tiedonvaihto sekä viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen yhteistyö muodollistetaan paremman koordinoinnin ja järjestelmällisemmän tiedonvaihdon kautta. Samaan aikaan alan kansalaisjärjestöille annetaan järjestelmällisesti tietoa muun muassa siitä, miten valmisteltua paluuta on käytetty.

Tanskan poliisilla on (salaiseksi luokiteltu) ohjeistus, jossa kuvataan tarkemmin poliisin ihmiskaupan torjuntatoimia, ja siinä on määritelty, mitkä viranomaiset poliisi osallistaa muun muassa toimien suunnitteluun sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen.

Poliisilaitos on Pohjoismaiden ministerineuvolta saamiensa määrärahojen avulla käynnistänyt hankkeen, jonka tavoitteena on kehittää "hyvä käytäntö" Pohjoismaiden viranomaisten tiedonvaihdolle mahdollisissa ihmiskauppatapauksissa. Tavoitteena on edistää hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja edistää ihmiskaupan ehkäisemistä, ihmiskaupan harjoittajien saattamista oikeuden eteen sekä uhrien suojelemista ja auttamista.

Tanskan poliisilaitos on hankkeen yhteydessä muun muassa haastatellut alan viranomaisia Tanskassa, ja sen aikomuksena on haastatella myös vastaavia viranomaisia Islannissa, Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa.

Tavoitteena on, että hankkeen kautta kehitettävä hyvä käytäntö välitetään ihmiskauppakysymysten parissa työskenteleville poliisin osastoille sekä muille viranomaisille, kuten työsuojeluviranomaiselle, CMM:lle, verovirastolle ja maahanmuuttovirastolle.

Hankkeen odotetaan päättyvän 1. kesäkuuta 2016.

2. kysymys

Ei ole tehty kokonaisarviota siitä, miten suuri osa Tanskan BKT:stä käytetään ihmiskaupan torjuntaan.

Vuosille 2015–2018 tehdyn ihmiskaupan vastaisen työn toimintasuunnitelman rahoitus on 88,4 miljoonaa kruunua.

Lisäksi ministeriöillä on omiin vastuualueisiinsa kuuluvia toimia, kuten poliisin toimet sekä kansainväliset panostukset.

Poliisi toteuttaa ihmiskaupan vastaista työtä hallinnonalojen välisten työryhmien ja kohdistettujen toimien puitteissa tehtävän työn lisäksi monilla poliisitoiminnan osa-alueilla, joihin se liittyy konkreettisesti.

Koska poliisin ihmiskaupan vastainen työ on jaettu eri rikollisuuden alojen kesken, on mahdotonta sanoa, kuinka suuri osa poliisitoimintaan ohjatuista määrärahoista käytetään ihmiskaupan torjuntaan.

3. kysymys

Tanskan panostusta ihmiskaupan vastaiseen työhön, mukaan lukien ihmiskaupan uhrien tuki- ja auttamistoimet, arvioidaan sekä mukautetaan arviointien pohjalta jatkuvasti.

Viimeisin arviointi osoittaa yleisesti, että työn organisatorinen rakenne ja koordinointi, mukaan lukien CMM:n panostus, toimii hyvin. Arviointi osoittaa lisäksi, että on tarvetta vahvistaa panostusta eri aloilla, esimerkiksi kansalaisjärjestöjen ja viranomaisten tiedonvaihdon osalta. Lisäksi on tarpeen kohdistaa huomiota muun muassa pakkotyöhön ja jatkaa työtä uhrien tukipalvelujen eriyttämiseksi. Viimeisin ihmiskaupan vastaisen työn toimintasuunnitelma vuosille 2015–2018 jatkaa jo tehtyä panostusta ja perustuu muun muassa vuonna 2014 suoritettun ulkopuolisen arvioinnin päätelmiin ja suosituksiin sekä vuoropuheluun alan toimijoiden kanssa.

4. kysymys

Sosiaalityö

Ihmiskaupan uhreille annettava sosiaalinen tuki jaetaan tavallisesti neljään vaiheeseen:

Vaihe 1: Kontakti ja luottamuksen rakentaminen

Tavoitteena tässä vaiheessa on muun muassa rakentaa luottamuksellinen suhde ihmiskaupan uhrien arviointia ja tunnistamista varten. Ihmiskaupan uhreiksi epäiltyihin luodaan yhteys sosiaalityön piiriin kuuluvalla etsivällä valtakunnallisella panostuksella, jota tehdään Tanskan prostituutioympäristöissä. Tästä työstä vastaavat CMM, kansalaisjärjestöt, Århusin CMM:n terveydenhuoltoklinikka, Keski- ja Pohjois-Jyllannin liikkuva terveydenhuollon yksikkö sekä Kööpenhaminassa sijaitseva ulkomaalaisten prostituoitujen kohtauspaikka sekä sen yhteydessä toimiva terveystoimintakeskus, jota CM ja Reden International -järjestö hallinnoivat yhteistyössä.

Tämän lisäksi CMM ylläpitää hotline-puhelinnumeroa, johon yhteistyökumppanit ja kansalaiset voivat ottaa yhteyttä, jos herää ihmiskauppaepäily. Myös uhrit voivat ottaa yhteyttä CMM:ään tämän puhelinnumeron kautta, mutta näin tapahtuu kuitenkin vain hyvin harvoin.

Poliisi käyttää puhelinnumeroa erittäin paljon ja ilmoittaa suurimman osan virallisesti ihmiskaupan uhreiksi katsotuista henkilöistä sitä kautta. Käytännössä poliisi ottaa yhteyttä CMM:ään puhelinnumeron kautta silloin, kun se on pidättänyt tai muutoin kohdannut henkilön, joka saattaa olla ihmiskaupan uhri. CMM arvioi seuraavaksi henkilön tilanteen.

Tämän jälkeen CMM osallistuu myös suunniteltuihin poliisioperaatioihin prostituutioympäristöissä ja muiden poliisioperaatioiden yhteydessä, jos se arvioidaan tarpeelliseksi. Poliisi tiedottaa CMM:ää ennen suunniteltuja poliisioperaatioita, jolloin CMM:n sosiaalityöntekijöillä on mahdollisuus olla paikalla poliisiasemalla neuvomassa ja tukemassa pidätettyjä ja auttamassa heidän tunnistamisessaan.

Poliisioperaatioiden seurantana sekä osana luottamusta rakentavaa työtä sosiaalityöntekijä etsii päivittäin mahdollisia uhreja poliisin pidätysten yhteydessä. Näin tehdään, vaikka henkilöä ei ensisijaisesti arvioitaisikaan ihmiskaupan uhriksi, mutta on kuitenkin epäily ihmiskauppakytköksestä. Yhteydenotossa kohderyhmälle tarjotaan mahdollisuuden ja tarpeen mukaan vahinkoja korjaavia toimia ja huolenpitoa, ja henkilöt saavat tietoa mahdollisuuksistaan ja oikeuksistaan. Tässä vaiheessa on ratkaisevaa, että CMM:n sosiaalityöntekijät luovat henkilöön luottamuksellinen suhteen, jotta tämä uskaltaa kertoa tilanteestaan.

Luottamuksen rakentamista voidaan tehdä pidemmän jakson ajan, riippuen siitä missä ja miten yhteys on luotu ja miten kauan henkilö on Tanskassa. Osa CMM:n pitämistä keskusteluista tapahtuu pidätysten yhteydessä, joissa noudatetaan Tanskan oikeusprosessilain määräystä korkeintaan 3 x 24 tunnin pidätyksestä, minkä vuoksi ne on pidettävä tänä ajankohtana.

Etsivän sosiaalityön tuloksena syntyneet yhteydet esimerkiksi Kööpenhaminan tapaamispaikan kautta johtavat usein tapahtumakulkuun, joka voi kestää useita viikkoja ja kuukausia. Erityisesti näissä tilanteissa sosiaalityöntekijän tehtävänä on antaa huolenpitoa ja vahinkoja korjaavaa panosta, jonka tavoitteena on luoda luottamuksellinen perusta uhrin ja sosiaali- tai terveyshuollon työntekijän välille.

Vaihe 2: Tunnistaminen ja kaupan arviointi

Riippumatta siitä missä ja miten yhteys mahdolliseen ihmiskaupan uhriin on luotu, CMM:n, kansalaisjärjestön tai maahanmuuttoviraston sosiaalityöntekijä käy arviointikeskusteluja uhrin tunnistamiseksi. Tunnistamisen apuna käytetään ihmiskaupan indikaattoreita, jotka on määritelty muun muassa alan kansainvälisten sopimusten ja pöytäkirjojen pohjalta. CMM tai maahanmuuttovirasto arvioi, onko henkilö joutunut ihmiskaupan uhriksi.

Lähtökohtaisesti sosiaalialan henkilökunta tukee mahdollista uhria, kunnes virallinen ihmiskauppa-arvio on valmis. Tämä tapahtuu usein yhteyttä yl-

läpikäymällä ja olemalla käytettävissä, jos kyseisellä henkilöllä on sille tarvetta, mutta joissain tapauksissa myös järjestämällä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille majoitus ja suojelemalla heitä. Tanskassa laittomasti oleskelevien henkilöiden osalta arvioinnin ihmiskauppakäytöstä tekee maahanmuuttovirasto CMM:n tunnistuslomakkeen ja poliisin tietojen pohjalta. Tanskassa laillisesti oleskelevien henkilöiden osalta ihmiskaupa-arvioinnin tekee CMM tunnistuslomakkeen pohjalta.

Vaihe 3: 30 päivän harkinta- ja toipumisaika

Maahanmuuttovirastolla on vastuu ihmiskaupan uhriksi joutuneista henkilöistä, jotka oleskelevat Tanskassa laittomasti. Ihmiskaupan uhriksi joutuneille Tanskassa laittomasti oleskeleville ulkomaalaisille maahanmuuttoviraston myöntämä harkinta-aika (maasta poistumisen päivämäärää lykätään) on aluksi 30 päivää, ja sitä on mahdollista pidentää korkeintaan 120 päivään erityisten syiden perusteella tai siinä tapauksessa, että henkilö tekee yhteistyötä valmistellun paluun yhteydessä (katso vaihe 4).

Toipumisaika saattaa olla tarpeen, vaikka uhri olisi laillisesti maassa ja häntä ei lähetetä Tanskasta pois. Sen vuoksi myös Tanskassa laillisesti oleskeleville uhreille voidaan tarjota vastaavaa jaksoa, jonka aikana he saavat apua päästäkseen elämässään eteenpäin.

Harkinta- ja toipumisajan tarkoituksena on muun muassa antaa henkilölle mahdollisuus toipua ja kerätä voimia, ja sitä kautta auttaa kyseessä olevaa henkilöä elämässään eteenpäin vapaana ihmiskaupasta. Harkinta-aikana ihmiskaupan uhreille on sen vuoksi tarvittaessa saatavilla erityinen majoitus esimerkiksi kriisikeskuksessa sekä mahdollisuus terveydenhuollon palveluihin sekä psykologiseen ja sosiaalipedagogiseen apuun tarpeen mukaan. Näitä palveluja tarjotaan ihmiskaupan uhreille niiden tavanomaisten majoitus-, terveydenhuolto- ja koulutuspalvelujen lisäksi, joita tarjotaan kaikille maahanmuuttoviraston huostaan kuuluville ulkomaalaisille eli toisin sanoen turvapaikanhakijoille ja ulkomaalaisille, joilla ei ole laillista perustetta oleskella Tanskassa.

Kaikki henkilöt, joiden arvioidaan joutuneen ihmiskaupan uhreiksi, saavat CMM:stä yhteyshenkilön riippumatta siitä, onko heidän oleskelunsa laillista vai ei. Alle 18-vuotiaille lapsille osoitetaan lisäksi aina Punaisen ristin henkilökohtainen edustaja tai huoltaja.

CMM on tämän jälkeen vastuussa yhteyden luomisesta ja ylläpitämisestä uhriin sekä asian jatkokäsittelystä. CMM huolehtii siitä, että uhrielle tarjo-

taan ihmiskaupan vastaisen työn toimintasuunnitelman mukaiset palvelut. Tähän sisältyy esimerkiksi se, että ihmiskaupan uhri saa riittävää ja helpotajista tietoa oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan tilanteessa ja että ihmiskaupan uhrille järjestetään turvallinen oleskelu tai majoitus ja että uhri saa tarvitsemansa lääkinnällisen, psykologisen, sosiaalipedagogisen ja juridisen avun.

CMM:n sosiaalityöntekijä järjestää ensimmäisen tapaamisen ihmiskaupan uhrin kanssa viikon sisällä arvioinnista. Tämän jälkeen kokouksia järjestetään viikoittain. Yhteydenottomahdollisuutta tarjotaan useamman kerran viikossa ensimmäisen 14 päivän aikana henkilön tarpeen mukaan, jos hän ei esimerkiksi majoitu valvotussa asunnossa tai kriisikeskuksessa tai jos hänellä on muita erityistarpeita. Keskusteluissa selvitetään uhrin turvallisuustilannetta yleisesti Tanskassa ja erityisesti majoituspaikassa. Jos turvallisuutta epäillään, selvitetään mahdollisuutta sijoittaa henkilö turvallisempaan paikkaan. Lisäksi arvioidaan perheen turvallisuus kotimaassa.

Ennen kuin harkinta- ja toipumisajan ensimmäiset 30 päivää ovat kuluneet umpeen, uhrin on päätettävä, haluaako hän palata kotimaahan vapaaehtoisesti. Jos uhri hyväksyy tuetun paluun, maahanmuuttovirasto pidentää 30 päivän harkinta-ajan korkeintaan 120 päivään.

Jos uhri ei halua tuettua paluuta, CMM antaa neuvoa oikeuksista ja mahdollisuuksista ja auttaa luomaan yhteyden uhrin koti- tai oleskelumaan organisaatioihin tai viranomaisiin.

Vaihe 4: Pidentetty harkinta- ja toipumisaika, tuettu paluu ja uudelleen kotouttaminen

Maassa laittomasti oleskelevien ulkomaalaisten paluun takarajaa voidaan pyynnöstä siirtää myöhempään ajankohtaan tai sitä voidaan pidentää yli 30 päivän, mikäli sille on erityinen syy tai jos ulkomaalainen tekee yhteistyötä tuetun paluun järjestämiseksi. Lykkäystä maasta poistumiseen voi saada korkeintaan 120 päivää.

Erityinen syy 30 päivän harkinta-ajan jatkamiseen voi olla esimerkiksi lääketieteellinen tai se, että uhrin tulee osallistua ihmiskaupparikoksen tutkintaan tai Tanskassa olevia tekijöitä koskevaan oikeuskäsittelyyn. Mikäli uhrin osallistuminen tutkintaan tai oikeuskäsittelyyn jatkuu 120 päivän yli, hänelle voidaan tällä perusteella myöntää väliaikainen oleskelulupa.

Tuettu paluu järjestetään yksilöllisesti uhrin edellytysten ja toiveiden pohjalta ja siihen kuuluu toimenpiteitä Tanskassa, kuten psykologin apu ja koulutus- tai kurssijakso, jotta uhri saisi mahdollisuuden ansiotuloihin kotiin palattuun, sekä toimenpiteitä kotimaassa vastaanoton ja uudelleenkotoutumisen muodossa. Tuetun paluun tarkoituksena on varustaa uhri sekä psyykkisesti että taloudellisesti uuteen elämään, johon ihmiskauppa ei enää kuulu.

Laittomasti maassa oleskelevien uhrien osalta CMM on vastuussa siitä, että harkinta-ajan pidennyshakemus lähetetään maahanmuuttovirastolle. Oleskelun laillisuudesta riippumatta CMM vastaa lisäksi siitä, että kaikkien niiden uhrien, jotka ovat ottaneet vastaan tarjouksen vapaaehtoisesta tuetusta paluusta, hakemus paluusta lähetetään kansainväliselle siirtolaisuusjärjestölle (International Organization for Migration, IOM), joka vastaa tuetun paluun suunnittelusta ja toteuttamisesta. Maahanmuuttovirasto on vastuussa sopimuksesta IOM:n kanssa, sillä tuettua paluuta hyödyntävät erityisesti maahanmuuttoviraston kohderyhmät.

CMM tekee tavallisesti IOM:n kanssa yhteistyötä, jotta paluulle saadaan luotua hyvät edellytykset. IOM hankkii tietoa ja solmii yhteyksiä kansalaisjärjestöihin tai muihin asianomaisiin organisaatioihin kotimaassa (tai luvallisessa oleskelumaassa) selvittääkseen paluun jälkeiset tukimahdollisuudet.

Pidennetyt harkinta- ja toipumisajan aikana CMM on vastuussa vapaaehtoisen tuetun paluun suunnittelun aloittamisesta ja yhteistyössä uhrin kanssa yksilöllisen paluuta koskevan toimintasuunnitelman laatimisesta, jossa otetaan huomioon uhrin yksilölliset tarpeet niin suurelta osin kuin mahdollista. Uhrin tarpeiden mukaan tarjotaan muun muassa terveydenhuollon ja psykologin palveluita sekä lainopillista neuvontaa. Lisäksi uhrille annetaan tietoa mahdollisuuksista hakea turvapaikkaa, jos uhri esimerkiksi pelkää tulevansa vainotuksi kotimaassaan. Lisäksi tarjotaan pätevöittäviä kursseja ja erityistapauksissa nimetään tukihenkilö.

Uhreilla on hyvin erilaisia toiveita ja tarpeita esimerkiksi tuen, asunnon ja koulutustautumisen suhteen riippuen muun muassa sukupuolesta, iästä ja koulutustaustasta.

Jos uhrin oleskelu on laitonta, IOM, CMM ja maahanmuuttovirasto laativat yhteistyössä hänen kanssaan realistisen suunnitelman paluulle ja uudelle-

leen kotoutumiselle. Tässä yhteydessä yhteyshenkilö on vastuussa uhrin ja IOM:n välisestä yhteistyöstä.

CMM tai maahanmuuttovirasto auttaa uhria paluuseen asti, mikä tarkoittaa sitä, että uhri saatetaan lentokentälle, minkä jälkeen vastuu siirtyy IOM:n työntekijöille.

Paluun jälkeen IOM on vastuussa siitä, että toimet uhrin uudelleen kotouttamiseksi toteutetaan suunnitelman mukaisesti. IOM on vastuussa myös lopullisesta seurannasta ja jatkuvasta valvonnasta. Tilanteesta raportoidaan maahanmuuttovirastolle ja CMM:lle.

CMM on tehnyt useita opintomatkoja lähettäjämaihin (Thaimaa, Nigeria, Romania, Italia ja Espanja) ja saanut siten hyödyllisiä yhteyksiä kotimaiden avustusjärjestöihin sekä tietoa palveluista, haasteista ja onnistumisista. Tämä tieto on huomioitu paluutoimissa.

Ihmiskaupan uhrit saavat jatkuvasti tietoa oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan kaikissa neljässä vaiheessa.

Muu tuki

Tanskan oikeusprosessilain § 741 a mukaan oikeus voi nimittää rikoksen uhrille ilmaisen asianajajan muun muassa tapauksissa, jotka koskevat rikoslain ihmiskauppamääräysten rikkomista. Asianajaja voi antaa uhrille neuvoja ja ohjeita poliisitutkinnan aikana sekä siinä tapauksessa, että tapaus käsitellään myöhemmin oikeudessa. Asianajaja voi myös auttaa uhria saamaan korvausta laatimalla korvausvaatimuksen ja esittämällä sen mahdollisen oikeusjutun yhteydessä korvauslautakunnalle (Erstatningsnævnet). Asianajajan palkkio maksetaan valtion varoista, ellei korvaus kuulu oikeusapuvakuutuksen tai muun vakuutuksen piiriin.

Rikosuhrien korvauslain mukaan valtio korvaa henkilövahingot, jotka aiheutuvat rikoslain rikkomisesta edellyttäen, että rikkomus tapahtuu Tanskassa.

Lisäksi oikeusprosessilaissa on yleisiä sääntöjä muun muassa käsittelystä suljettujen ovien takana, todistajan kuulemisesta ilman syytetyn läsnäoloa ja lasten videokuulusteluista ihmiskauppatapauksissa.

Ihmiskaupan uhreille tarjotaan poliisin suojelua siinä määrin kuin se katsotaan aiheelliseksi. Arvioidaan kuitenkin, että suurin osa uhreista saa riittävän suojelun CMM:ltä.

Jos on tarvetta erityisille suojelutoimille, uhrille voidaan antaa kannettava hälytyslaite tai tekijälle voidaan määrätä lähestymiskielto tai karkotus poliisin ja syyttäjän arvion mukaan perustuen lähestymiskieltoa, oleskelukieltä ja karkotusta koskevaan lainsäädäntöön. Tanskan poliisi voi joissakin erityistapauksissa ottaa käyttöön myös todistajansuojeluohjelman. Siihen sisältyy muun muassa – muuton ja uuden asunnon löytämisen lisäksi – täydellinen uusi henkilöllisyys: uusi nimi ja uusi henkilötunnus.

Ruotsin hallituksen vastaus:

1. kysymys

I Sektorienvälistä yhteistyötä tarvitaan, sillä ihmiskauppa on monimutkainen ilmiö

Ihmiskaupalla tarkoitetaan yleisesti toimintaa, jossa ihmisiä rekrytoidaan ja kuljetetaan maan sisällä tai maasta toiseen hyväksikäyttötarkoituksessa eri tavoin hyötyä tavoitellen. Ruotsin rikoslain mukaan kyseessä on "...laiton pakottaminen, harhaanjohtaminen ja haavoittuvan aseman hyödyntäminen tai jollakin muullakin tavalla sopimaton tapa rekrytoida, kuljettaa, viedä, majoittaa tai vastaanottaa henkilö tarkoituksena käyttää häntä hyväksi seksuaalisiin tarkoituksiin, elinten poistamiseen, sotaan, pakko-työhön tai muuhun toimintaan uhriksi joutuvan hädänalaista tilannetta hyväksikäyttäen..."

Toisin sanoen kyseessä on monimutkainen ilmiö, ei vain rikosoikeudellisessa mielessä, vaan myös siitä syystä, että se koskettaa monia yhteiskunnan aloja, kuten oikeuslaitosta, maahanmuuttoa, terveyden- ja sairaanhoitoa, sosiaalisia kysymyksiä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa. Ihmiskauppa ei koske vain julkista sektoria, vaan myös yksityistä sektoria sekä vapaaehtoisjärjestöjä ja etujärjestöjä. Tämä luo suuria haasteita koordinoinnille ja yhteistyölle niiden tahojen välillä, jotka ovat vastuussa ehkäisemisestä, torjumisesta tai tämän monisyisen ilmiön ratkaisemisesta muulla tavoin.

II Hallituksen toimet sektorienvälisen yhteistyön osalta

Hallituksen käsityksen mukaan toimiva koordinointi ja yhteistyö on oleellista viranomaisten ja muiden toimijoiden välillä pyrittäessä estämään ihmisten hyväksikäyttö ihmiskauppatarkoituksiin. Tämän vuoksi Tukholman

läänihallitus on saanut vuonna 2009 hallitukselta toimeksiannon kehittää koordinoitua ja yhteistyötä. Läänihallitus on perustanut kansallisen menetelmätukitiimin (Nationellt Metodstödsteam, NMT), jonka tehtävänä on toimia strategisena resurssina yhteistyön kehittämisessä ja tehostamisessa etenkin viranomaisten välillä, mutta myös kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden suuntaan.

Tärkeä osa NMT:n työtä on laatia koulutus- ja tiedotusmateriaalia ja järjestää alan koulutuksia. Toiminnan kohderyhmiä on paljon. Niitä ovat esimerkiksi virkailijat, viranomaiset, yhteistyöryhmät, kunnat ja läänit. Läänihallituksen toimeksianto jatkuu vuoteen 2016 saakka osittain ohjauksen toimeksiantolla läänihallituksille, joka koskee työtä seksuaaliseen hyväksikäyttötarkoitukseen tapahtuvan ihmiskaupan parissa ja jonka rahoitus tulee tasa-arvomäärärahoista; osittain täydentävän toimeksiannon kautta, jonka tarkoituksena on kattaa kaikki hyväksikäytön muodot. Jälkimmäisen rahoitus tulee poliisin toimintaan, maahanmuuttoon ja lapsen oikeuksiin varatuista määrärahoista.

Ruotsin läänihallituksilla (21 alueellista viranomaista) on tehtävänä tukea ja vahvistaa alueellisten panostusten koordinoitua prostituution ja seksuaaliseen hyväksikäyttöön tähtäävän ihmiskaupan torjumiseksi ja ehkäisemiseksi. Toimeksiantoon sisältyy yhteistyö alueellisten ja kansallisten viranomaisten välillä muun muassa edistämällä hyvien käytäntöjen, tietojen ja kokemusten vaihtoa.

Valtionkonttori on vuonna 2014 arvioinut Tukholman läänihallituksen työtä myönteisesti. Se toteaa, että yhteistyön avulla on ratkaistu monia ihmiskauppatyön parissa esiintyviä ongelmia. Samaan aikaan valtionkonttori on sitä mieltä, että yhteistyötä tulisi täydentää korkean esimies- ja johtotason foorumilla yhteistyöorganisaatioissa. Tämä parantaisi uusien menetelmien jalkauttamista ja lisäisi organisaatioiden sitoutumista ja lisäksi tekisi yhteistyöstä entistä pitkäjänteisempää.

Hallitus on priorisoinut erityisesti myös lasten suojelemista ihmiskaupalta, seksuaaliselta ja muulta hyväksikäytöltä ja on laatinut toimintasuunnitelman vuosiksi 2014–2015, johon kuuluu eri politiikan alojen toimia. Toimintasuunnitelma päivitetään vuosille 2016–2018. Toimintasuunnitelmaan kuuluu lisäpanostuksia, joita tehdään hallituksen antamina toimeksiantoina viranomaisille, muun muassa sosiaalihuoltokselle, joka on päivittänyt ja levittänyt sosiaalipalvelulle, lasten hoito- ja asumispalvelujen henkilökunnalle sekä yksintulevien lasten edunvalvojille suunnattuja ohjeita. Toimin-

tasuunnitelman puitteissa Tukholman lääninhallitus on saanut erityisvaroja koordinoititehtäväänsä, jossa on erityinen lapsen oikeuksien näkökulma, sekä myös Resekurage-kampanjaan lapsiin kohdistuvaa seksiturismia vastaan. Lisäksi Tukholman lääninhallituksella on hallituksen toimeksianto kansallisen kartoituksen tekemiseksi lapsista, joiden epäillään joutuneen ihmiskaupan uhreiksi. Toimeksiannosta raportoidaan joulukuussa 2015.

2. kysymys

Ei ole tehty laskelmia siitä, miten suuri osa BKT:stä käytetään ihmiskaupan vastaiseen taisteluun. Laskelman tekeminen ei ole helppoa. Ihmiskaupan torjunta kuuluu sääntöjen ja vuosittaisen resurssienjaon kautta useille valtion viranomaisille, aluevaltuustoille (sairaushoito) ja kunnille (mm. sosiaalipalvelut). Lisäksi hallituksella on myös erityistoimeksiantoja; viranomaisilla ja kunnilla on hankkeita; kansalaisyhteiskunnan organisaatioille myönnetään tukea; kansainvälisille järjestöille sekä kansainvälisiin hakeisiin myönnetään kehitysmäärärahoja SIDAn kautta.

Työ prostituution ja seksuaalisessa hyväksikäyttötarkoituksessa tapahtuvan ihmiskaupan ehkäisemiseksi kattaa sektorien välisen työn, johon Tukholman lääninhallitukselle on myönnetty kansallista koordinoitua varten 6 500 000 kruunua vuonna 2015. Lääninhallitukset saavat 23 000 000 kruunua alueellisen työn tukemiseen. Pyrkimyksenä on torjua miesten harjoittamaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, johon kuuluu prostituutio ja ihmiskauppa seksuaalisiin tarkoituksiin.

Vuosille 2014–2015 tehdyn ihmiskaupan, hyväksikäytön ja seksuaalisen hyväksikäytön vastaisen toimintasuunnitelman puitteissa on varattu 11 300 000 kruunua vuodelle 2014 ja 7 200 000 kruunua vuodelle 2015. On huomattava, että näitä varoja käytetään toimintasuunnitelmien kaikilla osaluilla, ei vain ihmiskaupan torjuntaan. Tämän lisäksi Tukholman lääninhallitus sai tehtäväksi laatia kansallisen kartoituksen lapsista, jotka joutuvat ihmiskaupaa vastaavien rikosten uhriksi ja tähän on varattu 800 000 kruunua vuonna 2015.

3. kysymys

Keskeistä kaikessa ihmiskaupan vastaisessa työssä on kohdata rikoksen uhri ammattimaisella ja osaavalla tavalla. Myös rikoksen uhria koskevissa kysymyksissä on tärkeää varmistaa eri tahojen yhteistyö. Poliisi on usein ensimmäinen, joka kohtaa uhrin. Tilanteessa mahdollisimman hyvin toimiminen vaatii osaamista. Sosiaalipalveluilla on tärkeä rooli, sillä niillä on viime kädessä vastuu antaa tukea rikoksen uhrin tarpeiden vaatimalla ta-

valla ja maahanmuuttovirastolla on tärkeä asema tilapäisen oleskeluluvan osalta. Myös kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla on tärkeä osa, muun muassa sen vuoksi, että ne tarjoavat turvakoteja ja niillä on kokemusta rikoksen uhrien kohtaamisesta.

Tukholman lääninhallitus on saanut varoja toimeksiantoonsa. Muuten on jokaisen viranomaisen vastuulla sisällyttää ihmiskauppakysymykset toimintaansa myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Samaan aikaan myös eri toimijoiden yhteistyö on tärkeää, jotta rikoksen uhrin voidaan kohdata ammattitaitoisesti ja osaavasti.

4. kysymys

Toimeksianto lääninhallitukselle viimeistään vuoden 2015 aikana kehittää tukiohjelma ihmiskaupan ja prostituution uhreiksi joutuneiden henkilöiden kuntouttamiseksi

Lääninhallituksen tehtävänä on

- vahvistaa ja kehittää tukitoimia ottaen huomioon uhrin tilanteen, trauman, haavoittuvuuden ja mahdolliset uhat
- tunnistaa, mitä toimia ja panostuksia tarvitaan, jotta voidaan luoda edellytykset henkilön tulevaisuuden turvaamiseksi koulutuksen ja työn keinoin, jotta voidaan pienentää riskiä, että henkilö joutuu uudelleen prostituution tai ihmiskaupan uhriksi. Henkilölle pyritään antamaan mahdollisimman hyvät edellytykset selviytyä tilanteesta omin voimin
- tunnistaa tulevaisuuslähtöiset toimet, jotka vahvistavat henkilön elämänhallinnan mahdollisuuksia pitkällä aikavälillä
- mukauttaa tukea lasten erityistarpeisiin ja oikeuksiin.
- Tukiohjelma kohdistetaan sekä niille, jotka jäävät Ruotsiin että niille, jotka palaavat.

Paluuohjelma

Tukholman lääninhallituksella on hallituksen toimeksiantona (2011–2015) koordinoita ja kehittää toimia, jotta prostituution ja ihmiskaupan uhreiksi joutuneet henkilöt voisivat palata turvallisesti kotimaihinsa. Paluun tehostamisella tarkoitetaan sitä, että uhreille luodaan edellytykset jättää prostituutio, minimoidaan paluun jälkeen uudelleen uhriksi joutumisen riskiä, vähennetään inhimillistä kärsimystä ja lisätään turvallisuuden tunnetta. Pysyvän kansallisen paluuohjelman laatimiseksi tälle heikossa asemassa olevalle kohderyhmälle lääninhallitus osallistuu paluuhankkeeseen yhteistyössä Helsingissä toimivan kansainvälisen siirtolaisjärjestön kanssa

(IOM). Hanke jatkuu 31. joulukuuta 2015 asti, ja sen tarkoituksena on tarjota paluuseen liittyvää tukea ennen kotimatkaa, sen aikana sekä jonkin aikaa kotiinpaluun jälkeen. Syksystä 2013 alkaen hanke on koskenut myös henkilöitä, jotka ovat joutuneet ihmiskaupan uhreiksi muussa tarkoituksessa, kuten pakkotyöhön, kerjäämiseen tai varkauksiin. Turvallisemman paluun ohjelmalla ja Tukholman lääninhallituksen kansallisella menetelmätukitiimillä (NMT) on operatiivinen rooli ihmiskaupan uhrien tukemis-työssä. Kunnat, aatteelliset järjestöt ja muut tahot, jotka epäilevät henkilön joutuneen ihmiskaupan uhriksi voivat ottaa yhteyttä ja saada apua, neuvoa ja tukea ja ohjauksen oikealle viranomaiselle.

Transnational Referral Mechanism (TRM)

Tukholman lääninhallitus laati osana koordinoititehtäväänsä niin kutsutua valtioiden rajat ylittävää ohjausjärjestelmää (Transnational Referral Mechanism, TRM), jonka päätehtävänä keskittyä rikoksen uhrin asemaan tunnistamalla, suojaamalla ja tukemalla mahdollisia ihmiskaupan uhreja. TRM muodostaa suuntaviivat, joiden lähtökohtana on voimassa oleva lainsäädäntö ja operatiivinen työ ja joiden tavoitteena on luoda suoje- ja tukijärjestelmä ihmiskaupan uhreiksi epäillyille henkilöille. Suuntaviivat pohjautuvat kansainvälisen siirtolaispolitiikan kehittämiskeskukseen (International Centre for Policy Migration Development, ICMPD) kehittämään malliin, jota on hyödynnetty TRM:n käyttöönotossa muissa maissa. Tavoitteena on tukea ammattilaisia, kuten sosiaalityöntekijöitä ja poliisia, jotka ovat tekemisissä tai voivat joutua tekemisiin mahdollisten ihmiskaupan uhrien kanssa. Asiakirjassa selvennetään viranomaisten vastuunjako ihmiskaupan uhrille annettavan avun ja tuen osalta, prosessin etenemistä sekä sitä, minkälaista tukea heillä on mahdollisuus saada Tukholman lääninhallitukselta, joka toimii kansallisena koordinoivana tahona prostituution ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi.

Vuonna 2014 Kansainvälisen siirtolaispolitiikan kehittämiskeskus (ICMPD) avusti Tukholman lääninhallituksen yhteydessä toimivaa kansallista prostituution ja ihmiskaupan vastaisen työn sihteeristöä niin kutsutun TRM-mallin perustamiseksi Ruotsiin. Työtä tehtiin muun muassa kolmessa kansallisessa kokouksessa, joihin osallistui seuraavien Ruotsin järjestöjen ja viranomaisten edustajia: Ruotsin kansallinen ihmiskaupparaportoiija, kansainvälinen syyttäjäviranomainen, poliisi, maahanmuuttovirasto, sosiaaliministeriö, oikeusministeri, ihmiskaupan vastaisen työn kansalaisjärjestöfoorumi Civila Sverige (mm. Tryggare Sverige, Talita ja UKV) sekä Tukholman, Göteborgin ja Malmön Mikamottagning neuvonta- ja tukikeskukset. Työ Ruotsin TRM:n perustamiseksi vuoden 2015 aikana pohjautuu

vuonna 2014 toteutettujen toimien kokemuksiin. Lääninhallituksen tavoitteena on esitellä joulukuussa 2015 valmis asiakirja, joka perustuu operatiiviseen työhön ja johon ammattilaiset voivat tukeutua.

Sosiaalipalvelut

Kaikkia Ruotsissa oleskelevia henkilöitä koskevat päätökset kunnan lopullisesta vastuusta antaa tukea ja apua, kuten sosiaalipalvelulain 2. luvun 1 §:ssä (2001:453) määrätään.

Kaikki kunnassa oleskelevat henkilöt ovat sen vuoksi sosiaalipalvelulain nojalla oikeutettuja hakemaan taloudellista tai muuta apua ja saamaan asiansa tutkituksi ja päätetyksi virallisella päätösmenettelyllä. Lain mukaan kaikki päätökset on tehtävä hakemuksen pohjalta ja yksittäisen hakijan tarpeiden arvioinnin perusteella. Sosiaalihuoltolautakunta on vastuussa tuen antamisesta, jos tarpeisiin ei voida muuton vastata.

Jos henkilö ei asu pysyvästi Ruotsissa, tukivastuu on oleskelukunnalla. Ulkomaalaisia kansalaisia, jotka eivät asu pysyvästi Ruotsissa, vaan ovat maassa vierailulla, koskee ylimmän hallintotuomioistuimen käytäntö (RÅ 1995, ref 70), jonka mukaan oleskelukunnalla on vastuu akuutista avusta. Paikallinen sosiaalihuoltolautakunta määrittelee tapauskohtaisesti hätätilanteissa tarvittavan avun. Ihmiskaupan uhrille annettava tuki voi sisältää turvakodin, apua viranomaisyhteyksissä, taloudellista tukea, tulkkauspalveluja ja psykososiaalista tukea. Kunnat antavat usein tämänkaltaista tukea läheisessä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa, sillä paikalliset vapaaehtoisjärjestöt vastaavat muun muassa monista turvakohteista. Tälle kohderyhmälle on myös erityispalveluja. Esimerkiksi seksuaalisiin hyväksikäyttötarkoituksiin tapahtuvan ihmiskaupan uhrit voivat saada apua suurissa kaupungeissa sijaitsevista erityisesti prostituutioon keskittyvistä yksiköistä.

Sosiaalipalvelulla on erityisvastuu lapsista ja nuorista lain 5. luvun 1 §:n nojalla sekä lopullinen vastuu turvan ja tuen antamisesta lapsille, joita on kohdeltu kaltoin tai jotka ovat vaarassa joutua kaltoin kohdelluiksi. Lapsia koskevissa toimissa on huomioitava erityisesti lapsen tarpeet. Lasten hoitotoimia koskevat päätökset ja toimet on tehtävä lapsen parhaaksi.

Oikeuslaitos

Oikeuskäsittelyssä rikoksen uhrin oikeuksista huolehditaan monella eri tavalla; asianomistajalle voidaan esimerkiksi järjestää oikeudenkäyntiavustaja. Oikeudenkäyntiavustaja huolehtii asianomistajan eduista oikeusjutussa

sekä antaa tukea ja apua asianomistajalle, muun muassa ajamalla vahingonkorvauskannetta, jos syyttäjä ei tätä tee. Jutun käsittelyä oikeusistuimessa ohjaavia sääntöjä on muutettu paljon viime vuosina, jotta ne muun muassa vastaisivat paremmin tarpeisiin yksittäisissä jutuissa. Videokonferenssien käyttö on lisääntynyt, minkä myötä oikeusprosessissa voidaan ottaa asianomistajan ja todistajien tilanne paremmin huomioon.

Lokakuussa 2012 hyväksyttiin rikosuhridirektiivi (2012/29/EU), joka sisältää luettelon rikoksen uhrin vähimmäisoikeuksista. Osana rikosuhridirektiivin täytäntöönpanotyötä hallitus jätti maaliskuussa 2015 valtiopäiville esityksensä rikosuhridirektiivin toteuttamisesta (2014/15:77). Se sisälsi lakiehdotuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa asianomaisen oikeutta tulkkaus- ja käännöspalveluihin oikeusjutun käsittelyssä sekä oikeutta saada omaa asiaa koskevaa tietoa. Lainmuutokset tulevat voimaan 1. marraskuuta 2015. Tuolloin tulee voimaan myös uusia päätöksiä, jotka vahvistavat velvollisuutta tiedottaa rikoksen uhria esitutinnan aikana, asian jatkokäsittelystä sekä saatavilla olevasta tuesta ja hoidosta. Lisäksi rikoksen uhrilla, joka on joutunut esimerkiksi ihmiskaupparikoksen uhriksi, on oikeus valita kuulustelijan sukupuoli.

Rikosuhriviranomainen

Rikosuhriviranomainen (Brottsoffermyndigheten) on Ruotsissa viranomainen, joka tarjoaa tukea kaikille rikoksen uhreille riippumatta rikoksen laadusta. Viranomainen perustettiin 1. heinäkuuta 1994 ja sillä on valtakunnallinen vastuu kolmesta toiminnan osa-alasta: käsitellä rikoksen uhrin vahingonkorvausvaateita, hallinnoida rikosuhri rahastoa ja toimia osaamiskeskuksena. Rahaston rahoitus tulee pääsääntöisesti rikoksen tekijöiltä. Vahvistaakseen tukea aatteelliseen rikosuhriyöhön hallitus päätti nostaa rahastolle maksettavaa maksua 500 kruunusta 800 kruunuun alkaen 1. helmikuuta 2015. Maksua on nostettu myös niiden vankeusrangaistuksen saaneiden osalta, joita valvotaan seurantalaitteen avulla. Rahaston varat jaetaan tutkimukseen ja rikoksen uhreille suunnattuihin hankkeisiin, joita aatteelliset, julkiset tai yksityiset tahot järjestävät. Tavoitteena on parantaa rikoksen uhrin tilannetta lisäämällä osaamista ja ymmärtämistä. Rahastosta jaetaan vuosittain noin 30 miljoonaa kruunua.

Jos rikoksen tekijä ei pysty maksamaan vahingonkorvauksia ja jos mikään vakuutus ei kata vahinkoja, uhrilla voi olla oikeus julkisista varoista maksettavaan rikoksen uhrin vahingonkorvaukseen. Uhrilla voi olla oikeus, vaikka rikoksen tekijä olisi tuntematon. Korvaus kattaa etenkin henkilövahinkoja ja oikeuksien loukkauksia. Tärkeä osa tätä työtä on se, että valtio

vaatii takautuvasti rikoksen tekijältä vahingonkorvausta, jonka rikosuhriviranomainen on tekijän puolesta jo maksanut rikoksen uhrille.

Rikosuhriviranomaisen tehtävänä on kerätä ja levittää tietoa ja tutkimustuloksia, jotka edistävät rikosten uhrien kohtaamista ja kohtelemista paremmin. Tätä tehdään muun muassa julkaisemalla tiedotusmateriaalia viranomaisille, aatteellisille järjestöille ja rikoksen uhreille. Rikosuhriviranomainen järjestää myös konferensseja, teemapäiviä ja täydennyskoulutuksia.

Maahanmuuttovirasto

Kaikki ulkomaalaiset ihmiskaupan uhrin eivät ole tekemisissä maahanmuuttoviraston kanssa. Maahanmuuttoviraston rooli on tunnistaa ihmiskaupan uhriksi mahdollisesti joutuneita ja raportoida epäilyksistä poliisille. Viranomaisen tekee yhteistyötä prostituution ja ihmiskaupan torjunnan kansallisen menetelmätukitiimin kanssa.

Ulkomaalaislain (2005:716) päätöksen mukaan maahanmuuttoviraston on esitutkintajohtajan hakemuksesta myönnettävä määräaikainen oleskelulupa muun muassa ihmiskaupan uhreille. Määräys perustuu EU-direktiiviin 2004/81/EY oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi.

Ulkomaalaislaki antaa myös mahdollisuuden myöntää ihmiskaupan uhrille oleskeluluvan, jos olosuhteet ovat erityisen arkaluontoiset. Ihmiskaupan uhrin voidaan myös arvioida olevan suojelun tarpeessa. Ratkaisevaa on arviointi vaaroista, jotka liittyvät kotimaahan palaamiseen.

Esimerkiksi GRETA-raportti antaa yleisen kuvauksen Ruotsin ihmiskaupan vastaisista toimista, katso: Report concerning the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings by Sweden, GRETA (2014)¹¹. On kuitenkin huomattava, että osa raportin tiedoista on jo vanhentunut.

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Reports/GRETA_2014_11_FGR_SWE_en.pdf.”

Suomen hallituksen vastaus:

1. kysymys

Hallituksen koordinoitavyt kohdistetaan ihmiskauppatyöhön, ja siihen sisältyvät myös työperäinen ihmiskauppa sekä seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa. Koordinointi ei kuitenkaan ole rakenteellisesti yhdistetty suoraan prostituution vastaiseen työhön kaikissa muodoissaan, kuten esimerkiksi Ruotsissa. Uusi koordinaattorirakenne otettiin käyttöön vuonna 2015. Rakenteeseen kuuluu muun muassa sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministerityöryhmä, kansliapäälliköiden kokous, poikkihallinnollinen sihteeristö ja poikkihallinnollinen verkosto. 1. kesäkuuta 2014 nimettiin myös ihmiskaupakoordinaattori. Koordinaattori toimii poikkihallinnollisen sihteeristön puheenjohtajana ja hallinnoi verkostotoimintaa.

Koordinaattorin tehtävänä on muun muassa:

- 1) seurata ja yhteen sovittaa ohjausryhmän linjausten mukaisesti ihmiskaupan vastaista viranomaistoimintaa ja edistää uhrien oikeuksien toteutumista poikkihallinnollisesti
- 2) edistää ihmiskaupan vastaista yhteistyötä viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä
- 3) tehdä yhteistyötä muiden valtioiden viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa
- 4) osallistua Suomen hallituksen kannanottojen koordinoimiseen ihmiskaupapolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä ja edustaa tai järjestää edustuskansainvälisissä järjestöissä ja muissa elimissä
- 5) järjestää tiedonkeruun ja raportoida ihmiskaupan vastaisen toiminnan toteutumisesta valtioneuvostossa ohjausryhmälle ja sisäisen turvallisuuden ministeriryhmälle.

Myös kansallinen ihmiskaupparaportoiija sekä kansalaisyhteiskunnan toimijat osallistuvat aktiivisesti koordinoitirakenteeseen.

2. kysymys

On vaikea arvioida nimenomaan ihmiskaupan torjuntaan käytettäviä varoja, sillä esimerkiksi syyttäjänlaitos ja tuomioistuimet eivät erottele kustannuksia tällä perusteella. Sisäasiainministeriö on antanut seuraavat tiedot koskien omaa hallinnonalaansa:

Maahanmuuttoviraston ja Joutsenon vastaanottokeskuksen (avustusjärjestelmä) kustannukset olivat yhteensä 945 000 euroa (2014), josta maahanmuuttoviraston osuus on noin 100 000 euroa ja avustusjärjestelmän noin

845 000 euroa. Suomen poliisi ei valitettavasti pidä kirjaa ihmiskaupan torjumiseen käytetyistä varoista, sillä se on osa poliisin valtiotason toimintaa. Myös rajavartiolaitoksen ihmiskauppatoimet ovat integroitu osa päivitäistä valtiotason toimintaa. Rajavartiolaitoksen mukaan ihmiskaupan torjuntaan käytettyjen varojen erottelu sen varsinaisesta toiminnasta ei ole järkevää, sillä tällainen erottelu muusta viranomaistoiminnasta olisi äärimmäisen vaikeaa ja keinotekoisia.

3. kysymys

Nykyiset varat on sopeutettu ihmiskauppatyön eri toimia varten. On huomioitava myös, että esimerkiksi sisäisen turvallisuuden rahaston kautta saadaan varoja kansalaisyhteiskunnan ja eri viranomaisten yhteistyöhön, joka koskee erityisesti ihmiskaupan uhrien auttamista.

4. kysymys

Ihmiskaupan uhrien auttamisen sekä uhrien oikeuksien osalta viitataan seuraaviin oikeuslähteisiin:

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (746/2011), kokonaisuudessaan osoitteessa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110746>.

38 a § (10.4.2015/388)

Auttamistoimet

Ihmiskaupan uhria voidaan auttaa seuraavilla toimilla

- 1) neuvonta ja ohjaus;
- 2) turvallinen majoitus;
- 3) vastaanottoraha tai toimeentulotuki;
- 4) sosiaalipalvelut;
- 5) terveydenhuoltopalvelut;
- 6) tulkki- ja käännöspalvelut;
- 7) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) ja oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitettu oikeusapu sekä oikeudellinen neuvonta;
- 8) ilman huoltajaa olevan lapsiuhrin vanhemman tai muun hänen tosiasiallisesta huollostaan vastanneen henkilön jäljittäminen;
- 9) turvallisen paluun tukeminen.

Ihmiskaupan uhria ei saa auttaa vastoin hänen tahtoaan, jollei lastensuojelulaissa toisin säädetä.

7 luku

Oikeusturva

55 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun muuhun kuin käräjäoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valituskirjelmän voi toimittaa myös vastaanottokeskuksen johtajalle, jonka on toimitettava kirjelmä oman lausuntonsa ohella viipymättä hallinto-oikeudelle.

Tässä laissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan, siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

56 §

Vastaanottopalvelusta perittävää maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä vastaanottokeskuksen johtajalta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

57 § (10.4.2015/388)

Valituskiellot

Vastaanottokeskuksen tai Maahanmuuttoviraston 16 §:n nojalla tekemään päätökseen, joka koskee majoittamista tai vastaanottokeskuksesta toiseen siirtämistä, ei saa hakea muutosta valittamalla,

Edellä 36 §:ssä tarkoitettuun toipumisaikaa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Katso myös Laki kotoutumisen edistämisestä (30.12.2010/1386), kokonaisuudessaan osoitteessa

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>.

Ihmiskaupan uhri voi hakea tilapäistä tai jatkuvaa oleskelulupaa ulkomalaislain (301/2004) luvun 52a mukaan, laki kokonaisuudessaan osoitteessa:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2004/20040301>.

Lisäksi aiheeseen liittyy myös nämä lait:

Sosiaalihuoltolaki (30.12.2014/1301)

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141301>

Lastensuojelulaki (13.4.2007/417)

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>

Uusi laki rikosuhrimaksusta vahvistettiin 22. toukokuuta 2015. Rikosuhrimaksun maksaa rikoksentekijä ja sen taustalla on hallituksen tavoite on vahvistaa rikoksen uhrien tukipalveluihin kohdennettavaa valtionrahoitusta ja täyttää EU:n niin kutsutun rikosuhridirektiivin uhrien avustuspalveluille asettamat vähimmäisvaatimukset (hyväksyttiin vuonna 2012). Rikosuhrimaksun uudistus tulee näillä näkymin voimaan samaan aikaan vuonna 2016 kuin määräykset sakkojen ja järjestyssakkojen asettamisesta. Rikosuhripäivystys on Suomessa yksi tärkeimmistä vapaaehtoisjärjestöistä, joita oikeusministeriö rahoittaa. Rikosuhripäivystyksellä on meneillään hanke (2015–2017), jonka tavoitteena on auttaa erityisesti ihmiskaupan uhreja. Hanketta rahoittaa raha-automaattiyhdistys RAY.

Jotta turvataan rikoksen uhrin oikeuksien toteutuminen rikosuhridirektiivin mukaisesti, on kehitettävä hyviä käytäntöjä ja soveltuvia menettelytapoja erityisesti erittäin heikossa asemassa olevien ryhmien tarpeita varten.

Tärkeitä kysymyksiä ovat rikoksen uhreille annettava tieto, viranomaisten välinen viestintä, uhrien ohjaus oikeaan tukipalveluun, rikoksen uhrin kohtaaminen hienotunteisesti ja rikoksen uhrin suojelu. Osaaminen taataan koulutuksen, ohjeistuksen ja ammattiryhmien välisen yhteistyön kautta. Oikeusministeriö ja sisäasiainministeriö ovat asettaneet ja asettavat useampia työryhmiä yllä olevien kysymysten edistämiseksi. Näissä työryhmissä käsitellään myös uhrin asemaa ihmiskaupassa.

Norjan hallituksen vastaus:

1. kysymys

Hallitus esitteli tammikuussa 2015 strategian työelämään liittyvän rikollisuuden ehkäisemiseksi, ja sen tavoitteena on edistää asianmukaisia ja hyviä työoloja laajan yhteistyön keinoin julkisten viranomaisten ja työelämäosapuolten välillä, kun kyseessä on ennaltaehkäisy, tiedon jakaminen ja täytäntöönpano.

Työelämään liittyvä rikollisuus rikkoo Norjan lakeja, jotka koskevat palkkaa ja työsuhteita, sosiaalivakuutusta, veroja ja maksuja. Rikollisuus on yleensä luonteeltaan järjestäytynyttä ja se hyväksikäyttää työntekijöitä, vääristää kilpailua ja horjuttaa yhteiskuntarakennetta. Työelämän rikoksia luonnehtii usein niiden monimuotoisuus; ihmiskauppa on vain yksi osa kokonaisuutta. Jotta ihmiskaupan uusia muotoja voitaisiin ehkäistä ja paljastaa, tarvitaan laaja panostus työelämän rikollisuutta vastaan.

Strategia työelämän rikollisuutta vastaan on liitteenä. Strategiasta käy selvästi ilmi, että moniin toimiin liittyy sektorienvälisen yhteistyön lisääminen.

2. kysymys

Ei ole olemassa kokonaiskuvaa siitä, kuinka paljon resursseja Norja käyttää ihmiskaupan torjuntaan. Monet keskeiset toimet on integroitu muuhun toimintaan ilman, että se näkyy budjetissa omana kohtanaan. Esimerkkinä mainittakoon strategia työelämän rikollisuutta vastaan, mikä on erittäin tärkeä väline työssä ihmiskaupan ehkäisemiseksi ja paljastamiseksi, mutta on mahdotonta arvioida, kuinka suuren osan strategiaan varatuista huomattavista varoista voidaan katsoa torjuvan vain ihmiskauppaa.

Ulkoasiainministeriössä on laskettu, että ajanjaksolla 2000–2010 puhtaasti ihmiskauppaan liittyviin hankkeisiin käytettiin 252 miljoonaa Norjan kruunua. Voidaan arvioida, että vastaaviin hankkeisiin käytetään vuosittain 25–30 miljoonaa kruunua. Tässä yhteydessä on mainittava, että Norja tukee lisäksi monia hankkeita kehitysyhteistyöbudjettien kautta, jolloin ihmiskauppaa ehkäistään esimerkiksi vahvistamalla tyttöjen ja naisten asemaa kohdemaissa. ETA-varoista annetaan lisäksi tukea EU-maissa toteutettaville hankkeille, joiden tavoitteena on torjua ihmiskauppaa.

Hallitus antoi viime kesänä selonteon globaaleista turvallisuushaasteista, ja siinä esitellään vahvistettu ja kokonaisvaltaisempi panos turvallisuuden parantamiseksi. Hallitus painottaa kehityspoliittisia toimia, joilla edistetään vakautta ja ehkäistään radikalisoitumista, väkivaltaista ekstremismia, järjestäytynyttä rikollisuutta, piratismia, digitaalisia uhkia ja konflikteja.

Hallitus esitteli selonteossaan kaksi uutta tukiohjelmaa: Toinen niistä keskittyy vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan ja toinen radikalisoitumisen, väkivaltaisen ekstremismin ja terrorismin torjuntaan. Molemmat ohjelmat käynnistetään vuonna 2016, ja niille myönnetään varoja jopa 200 miljoonaan kruunuun asti vuosittain. Ensin mainittu ohjelma kat-

taa hankkeet ihmiskaupasta vastuussa olevia ulkomaisia rikollisryhmiä kohtaan.

On olemassa valtiollisia tukijärjestelmiä, joiden kautta oikeus- ja valmiusministeriö on vuonna 2015 myöntänyt 20 miljoonaa kruunua ihmiskaupan torjuntahankkeisiin sekä prostituution uhriksi joutuneiden henkilöiden auttamiseen. Terveystieteiden viranomaiset myöntävät lisäksi varoja hankkeisiin, jotka on suunnattu prostituution uhreille ja nämä varat tulevat osittain myös ihmiskaupan uhrien hyödyksi.

Lisäksi vuosittain kohdistetaan 15 miljoonaa ihmiskaupan torjunnan parissa työskenteleville asiantuntijaryhmille viidessä suurimmassa poliisipiirissä. Poliisin muita kuluja ihmiskaupparikosten tutkintaan ei voida erotella kokonaisuudesta.

Oikeus- ja valmiusministeriö antaa vuosittain 2,6 miljoonaa kruunua hankkeeseen, jossa koordinoidaan naispuolisten uhrien ottamista kriisikeskuksiin. Vuonna 2014 annettiin 42 ihmiskaupan uhrille oleskelu kriisikeskuksissa. Muuten kriisikeskusoleskelun kustannuksista vastaavat kunnat.

Norjassa ihmiskaupan uhriksi tunnistetun henkilön oleskelu maksetaan tavanomaisen sosiaalijärjestelmän tai turvapaikkajärjestelmä kautta.

Suuri osa tunnistetuista uhreista saa Oslossa tukea heille myönnetyn 6 kuukauden mittaisen harkinta-ajan aikana. Vuonna 2014 Oslossa myönnettiin 10 miljoonaa kruunua näihin uhreille kohdistettuihin toimenpiteisiin. Toiminnan peruskustannukset eivät ole mukana summassa.

Vastuullisten ministeriöiden ja keskusvirastojen työntekijöillä on vastuu ihmiskaupan torjumistoimien panemisesta täytäntöön. Poliisihallituksessa on esimerkiksi kaksi työntekijää, jotka muodostavat ihmiskaupan uhriksi joutuneiden koordinoituyksikön.

Kokonaisuudessaan ihmiskaupan torjuntaan käytettävien varojen arvioidaan olevan *vuosittain 100 miljoonaa kruunua*. Tämä summa on erittäin pieni osa BKT:sta, jonka Norjassa arvioidaan vuonna 2015 olevan 3 150,3 miljardia kruunua.

(Norjassa mittarina käytetään Manner-Norjan bruttokansantuotetta, jossa öljyteollisuuden ja ulkomaan meriliikenteen tulot jätetään huomioimatta. Talouden suhdannekehitystä analysoitaessa käytetään tavallisesti Manner-Norjan bruttokansantuotetta. Tarkistetun vuoden

2015 valtionbudjetin mukaan Manner-Norjan BKT on 2 624,8 miljardia kruunua vuonna 2015.

Manner-Norjan BKT on suunnilleen 83 prosenttia koko BKT:sta. Öljyteollisuus palveluineen on noin 17 prosenttia kokonaistuotannosta. Julkinen hallinto (valtio ja kunnat) muodostaa noin 16 prosenttia. Norjan BKT:n arvioidaan vuonna 2015 olevan 3 150,3 miljardia kruunua.

Norjan tuloja kokonaisuutena mitataan bruttokansantulolla (BKTL). BKTL lasketaan lisäämällä bruttokansantuotteeseen (BKT) ulkomailta saadut pääomatulot sekä ulkomailta norjalaisille yksityishenkilöille maksetut palkkatulot. Norjan BKTL:n arvioidaan olevan 3 250,2 miljardia kruunua vuonna 2015.

Eri maiden kehitysapubudjettien vertailut ottavat usein lähtökohdaksi kehitysavun osuuden arvioidusta BKTL:sta. Norjan BKTL-osuus vuoden 2014 valtion budjetissa arvioidaan olevan 0,99 prosenttia. Kehitysapubudjetti oli 31,7 miljardia kruunua vuonna 2014.)

3. kysymys

Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmä GRETA arvioi toukokuussa 2013 ilmestyneessä raportissaan Norjan toimia ihmiskaupan torjumiseksi. Raportti on luettavissa osoitteessa:

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Reports/GRETA_2013_5_FGR_NOR_with_cmnts_en.pdf

Raportissa suositellaan, että resursseja pitäisi kohdistaa uhrien löytämiseen, muun muassa osaamista kehittäville aloitteilla, tiedotuskampanjoilla sekä tiedotustoiminnalla. Siinä suositellaan myös 15–18-vuotiaiden lasten tukitoimivastuun siirtämistä maahanmuuttoviranomaisilta lastensuojelulle, mikä toisi lisäkustannuksia. GRETA suosittaa myös, että luodaan muodollisempi järjestelmä uhrien tunnistamiselle ja auttamiselle. Tällainen muutos saattaisi aiheuttaa joko pienempiä tai suurempia kuluja nykytilanteeseen verrattuna.

Näin ollen nykyinen resurssien käyttö ei siis ole riittävää GRETAn arvioinnin mukaan.

Norja laatii parhaillaan uutta ihmiskaupan vastaisen työn toimintasuunnitelmaa. Tässä prosessissa tarkastellaan mahdollisuutta käyttää nykyisiä varoja määrätietoisemmalla ja tehokkaammalla tavalla, jotta uhreille varmistetaan paras mahdollinen tuki. Kuten raportista käy ilmi, toimintaan kokonaisuutena käytettävä summa ei ole merkityksetön.

4. kysymys

Vastaus tähän erittäin laaja-alaiseen kysymykseen ilmenee hyvin GRETAn raportista, ja siksi viittaankin tässä siihen.

Olen ymmärtänyt, että Pohjoismaiden hallituksille esitetyn kysymyksen taustalla on toive eri maiden toimien vertailusta. Haluan huomauttaa, että kaikki Pohjoismaat ovat ratifioineet Euroopan neuvoston yleissopimuksen ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta ja että asiantuntijaelin GRETA on arvioinut kaikkien maiden toimia. Edellinen raportti, joka koski Suomea, julkaistiin niinkin myöhään kuin tämän vuoden kesäkuun alussa.

GRETAn raporttien tarkastelu tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden vertailla toimia. Raportit osoittavat, että ihmiskauppa vaikuttaa Pohjoismaihin eri tavoin ja eri laajuudessa. Maat ovat valinneet erilaisia ratkaisujen ihmiskaupan vastaisten toimien järjestämiksi ja rahoittamiseksi. Me voimme oppia toisiltamme paljon, ja sen vuoksi tehdäänkin aktiivista yhteistyötä sekä Pohjoismaiden poliisiviranomaisten sekä muiden viranomaisten välillä kokemusten vaihtamiseksi.

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuosien aikana tekemät hankkeet ja aloitteet ovat vahvistaneet panostusta alueellamme ja haluamme jatkossakin olla aktiivisesti mukana toteutettavissa toimissa.

Islannin hallituksen vastaus:

1. kysymys

Sisäasianministeri on asettanut ohjausryhmän saadakseen selkeän kokonaiskuvan viranomaisten toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta ja eri aloitteiden ja toimien priorisoinnista. Ryhmään kuuluu seuraavien tahojen edustajia: sisäasianministeriö, hyvinvointiministeriö, maahanmuuttovirasto, poliisin ylijohdo, Keflavikin lentokentän alueen poliisi, pääkaupunki-alueen poliisi, palkansaajien ammattiliittojen valtakunnallinen organisaatio, Islannin ihmisoikeuskeskus ja Reykjavikin kaupungin ihmisoikeuslaitos. Ohjausryhmä on saanut tehtäväkseen valvoa voimassa olevan toimintasuunnitelman toteutusta, taata vuoropuhelu ja asettaa toimet tärkeysjärjestykseen ja toteuttaa ne asiaankuuluvien tahojen kanssa ja kutsua keskusteluun ne tahot, jotka ovat asiasta lain mukaan vastuussa, tuntevat eri työvälineet, jakavat ja keräävät tietoa ja laativat tilastoja.

Ryhmän tavoitteena on varmistaa, että aloitteita priorisoidaan tarvittavalla tavalla ja että löydetään innovatiivisia ratkaisuja niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Ryhmän yleinen näkemys oli, että ihmiskauppakysymyksistä pitäisi järjestää opetusta ja koulutusta. Lisäksi tulisi hyödyntää viranomaisilla ja kansalaisjärjestöillä olevaa tietoa. Tätä tarkoitusta varten ohjausryhmälle perustettiin sektorienvälinen alaryhmä. Maa päätettiin jakaa alueisiin, joilta kutsutaan ihmisiä koulutukseen ja keskusteluun. Näissä tilaisuuksissa esitellään ihmiskaupan suurimmat haasteet ja tärkeimmät näkökohdat sekä käytävissä olevat ratkaisut.

1. lokakuuta 2015 mennessä ryhmä oli järjestänyt 30 opetus- ja koulutustilaisuutta ammattihenkilöstölle, joka työskentelee ihmiskaupan uhrien parissa, sekä oikeuslaitoksen edustajille ja ammattijärjestöjen puheenjohtajille. Kokouksissa painotettiin ihmiskaupan juridisen puolen ja uhrien tunnistamisen opetusta. Toisin sanoen koulutustilaisuuksissa käytiin läpi mahdollisesti ihmiskaupan uhriksi joutuneiden tavallisia oireita ja ratkaisuvaihtoehtoja. Opetuksen tavoitteena on lisätä lähiyhteisön osaamista koordinoimalla ohjeita ja analyysi- ja tunnistamisvälineitä siten, että koulutuksiin osallistuneet voivat muodostaa iskuryhmiä, joiden puoleen voidaan kääntyä, jos alueella ilmenee ihmiskauppatapaus. Sisäasiainministeriöllä on lisäksi verkkosivustollaan aiheesta paljon koulutusaineistoa, katso:

<http://www.innanrikisraduneyti.is/raduneyti/starfssvid/Mansal/handbaekur/>

Lisäksi hyvinvointiministeriö on perustanut epävirallisen sektorienvälisen yhteistyöryhmän, joka antaa tukea ja palveluita ihmiskaupan uhreille ja mahdollisille uhreille. Ryhmään kuuluu seuraavien tahojen edustajia: Reykjavikin kunnan hyvinvointipalvelut, pääkaupunkiseudun poliisi, pääkaupunkiseudun terveystieteiden keskus, maahanmuuttovirasto, väkivallan uhriksi joutuneiden naisten koti, seksuaalisen hyväksikäytön uhrien vastaanottokeskus, Reykjavikin kunnan ihmisoikeussihteeri, Islannin ihmisoikeuskeskus, opetus- ja kulttuuriministeriö, sisäasiainministeri sekä hyvinvointiministeriö.

Lisäksi hyvinvointiministeriö on perustanut pienemmän ryhmän yksittäisten asioiden käsittelemiseksi, jotta voidaan vahvistaa asioiden käsittelyn rutiineja. Näin varmistetaan parhaalla mahdollisella tavalla, että henkilö saa tarvitsemansa avun ja palvelun. Tässä suppeammassa ryhmässä on edustajia hyvinvointiministeriöstä, Reykjavikin kunnan hyvinvointipalvelusta, pääkaupunkiseudun poliisista ja väkivallan uhriksi joutuneiden naisten turvakodista.

2. kysymys

Vuosina 2011–2015 kohdistettiin vuosittain 10 miljoonaa Islannin kruunua ihmiskaupan vastaiseen työhön. Tämä ei kuitenkaan ole koko summa, sillä hyvinvointiministeriö vastaa ihmiskaupan uhriksi joutuneiden tarpeiden kustannuksista. Lisäksi ihmiskauppakysymykset kuuluvat poliisin työtehtäviin ja niitä rahoitetaan poliisin budjetista.

3. kysymys

Nykyisten resurssien riittävyyttä on vaikea arvioida.

4. kysymys

Hyvinvointiministeriö vastaa tuen ja palvelujen antamisesta ihmiskaupan uhreille. Jos herää epäily ihmiskauppakytöksestä, uhriksi joutunut voi ottaa yhteyttä oman kuntansa sosiaalitoimeen. Tässä tapauksessa valtio huolehtii turvallisesta majoituksesta, vähimmäiselatuksesta ja tarvittavista terveydenhuollon palveluista sisältäen psykologin palvelut. Lisäksi taataan oikeusavun saanti sekä lasten kohdalla koulunkäynti tai päivähuolto. Tulkkauspalveluja hyödynnetään tarpeen mukaan.

Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallitusten puolesta

Søren Pind